

Uppföljning av tidigare genomförda granskningar

Perstorps kommun

—

2023-03-22

Innehåll

Bakgrund, syfte och metod	3
Granskning av socialnämndens ledning och styrning av LSS-verksamheten	4
Granskning av systematiskt kvalitetsarbete i vuxenutbildning	7

Bakgrund, syfte och metod

Bakgrund

KPMG har av Perstorps kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp resultatet av tidigare genomförda granskningar.

Kommunrevisionen har i tidigare granskningar lämnat ett antal rekommendationer efter att förbättringsområden identifierats. Berörda nämnder har därefter svarat kommunrevisionen vilka åtgärder som avses vidtas med anledning av rekommendationerna.

Uppföljning av genomförda granskningar är av vikt för att få en uppfattning om i vilken omfattning rapporterna och de medföljande rekommendationerna tagits tillvara av de granskade nämnderna. Uppföljning skapar en återkoppling av resultat och vilken effekt granskningen har haft. Uppföljningen kan fungera som ett underlag för revisionens vidare arbete och ligga till grund för kommande riskanalysarbete.

Syfte och revisionsfrågor

Det övergripande syftet med granskningen är att följa upp hur de rekommendationer som lämnats av kommunens revisorer i tidigare genomförda granskningar beaktats av berörda nämnder eller styrelse.

Revisorerna önskar svar på:

- Vilka åtgärder nämnderna har vidtagit med anledning av respektive fråga/rekommendation
- Nuvarande status och eventuella förändringsarbeten som pågår/har genomförts med anledning av tidigare lämnade rekommendationer

Granskningen avser följande granskningar som genomfördes 2019 respektive 2021:

- Granskning av socialnämndens ledning och styrning av LSS-verksamheten
- Granskning av systematiskt kvalitetsarbete i vuxenutbildning

Revisionskriterier

Uppföljningen utgår från de bedömningar och rekommendationer som lämnades i respektive granskningsrapport samt utifrån de yttrande som ansvarig nämnd lämnade som svar till revisionen efter det att granskningen kommunicerats.

Metod

Granskningen har genomförts via dokumentstudier och avstämningar med ansvariga tjänstepersoner. Den för uppföljningen aktuella granskningsrapporten med tillhörande missiv samt nämndens svar på granskningen har granskats. Utifrån detta underlag har ett antal uppföljningsfrågor upprättats. Ansvariga tjänstepersoner har ombetts att besvara ett antal frågor rörande vilka åtgärder som vidtagits med anledning av tidigare granskning.

Granskning av socialnämndens ledning och styrning av LSS-verksamheten

Bedömningar från granskningen 2019

- Det är vår sammanfattade bedömning att socialnämnden i dagsläget inte bedriver en ändamålsenlig ledning och styrning av LSS-verksamheten. Vi grundar vår bedömning på att det inte finns några nedbrutna mål för verksamheten och endast delvis ett systematiskt kvalitetsarbete. Därtill finns en bristande struktur gällande uppföljning och kontroll inom området, vilket gör det svårt för ledningen att säkerställa att verksamheten lever upp till förväntade krav.
- Vi ser positivt på pågående arbete med att sammanställa, uppdatera och utveckla processer och rutiner i verksamheten. Detta tillsammans med införandet av Stratsys kan bidra till ett mer systematiskt arbetssätt och möjliggöra att kvalitet kan säkerställas.
- Vi bedömer vidare att det inom nämndens verksamhet behöver skapas en tydligare struktur för uppföljning av brukarnas behov. Uppföljning på individnivå kräver samverkan mellan biståndshandläggare och utförande verksamhet och för att på strategisk nivå kunna planera och säkerställa tillgång till relevanta insatser på kort och lång sikt är det av vikt att uppföljning aggregeras och att samverkansaktörer och resultat av brukarundersökningar utgör del i analysen.

Rekommendationer från granskningen 2019

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi socialnämnden att:

- Säkerställa att det finns tydliga mål som når hela vägen fram till medarbetarnivå.
- Tillse att det tas fram och beslutas om ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete som innefattar aktuella processer och rutiner samt en struktur för arbete med förbättringar som inkluderar uppföljning.
- Utveckla arbetet med uppföljning på samtliga nivåer i syfte att säkerställa att brukare erhåller insatser som motsvarar deras behov samt att ge underlag för planering och utveckling av LSS-verksamheten.

Granskning av socialnämndens ledning och styrning av LSS-verksamheten

Socialnämndens svar till revisionen (beslut daterat 2020-02-28)

- Säkerställa att det finns tydliga mål som når hela vägen fram till medarbetarnivå
- Svar: Den nyligen tillträdde enhetschefen har sedan i oktober arbetat med att bryta ner och processa kommun- och nämndsmål till enheten och de enskilda medarbetarna. I den form som nu är aktuell har kommunen i sin helhet använt mål- och resultatstyrning endast sedan 2018.
- Tillse att det tas fram och beslutas om ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, samt en struktur för arbete med förbättringar som inkluderar uppföljning
- Svar: Socialnämnden antog 2013-02-26 § 22 ledningssystem i enlighet med SOSFS 2011:9. Kommunfullmäktige beslutade 2017-11-29 § 70 i budgetbeslut 2018 att ställa sig bakom den i ärendet redovisade modellen för styrning och uppföljning (ledningssystem). Efter detta inleddes en översyn och införande av tekniskt stöd i form av ett webbaserat ledningssystem (Stratsys). Denna modell innefattar processer och rutiner för systematiskt kvalitetsarbete. Arbetet inleddes vid myndighetsutövningen och har fortsatt inom barn- och familjeenheten. Arbete med översyn av rutiner m.m. pågår över tiden. Det pågår en diskussion inom förvaltningen om vad en rimlig tidsplan är.
- Utveckla arbetet med uppföljning på samtliga nivåer i syfte att säkerställa att brukare erhåller insatser som motsvarar deras behov samt att ge underlag för planering och utveckling av LSS-verksamheten
- Svar: På förvaltningsnivå redovisas ej verkställda beslut kvartalsvis till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Enhetschef har uppmärksammat att det finns exempel på beslut som inte följts upp under lång tid, vilket därefter har åtgärdats. Uppföljning sker nu en gång om året på individnivå, med LSS-handläggare och utförare. Utförare uppdaterar regelbundet den Individuella genomförandeplanen (IGP), men numera med medverkan från brukare och i vissa fall anhöriga. Underlag för planering och utveckling av LSS-verksamheten finns i de utvecklingspunkter som nämnden antagit utifrån den utredning som nämnden initierade, SN 2019-12-17 § 140.
- Utvecklingspunkterna som framgår av beslutet är som följer:
 - Att fördjupa värdegrundsarbetet inom omsorgen av funktionshindrade genom att projektanställa en processledare på 50% under 6 månader inom befintliga budgetramar.
 - Att arbeta med att implementera den nya målstyrningsmodellen och ledningssystem i delaktighet med personalen.
 - Att göra en fördjupad analys kring brukarvolym och eventuella trender som kommer framöver samt hur dessa påverkar lokaler och organisation. Samt att utifrån denna se vilka kostnadseffektiva och kvalitetsmässiga lösningar som är bäst.
 - Att tillsammans med arbetsgrupperna och utifrån kartläggningen ta fram vilka metoder som skall användas som bas på respektive arbetsplats.
 - Att utifrån fastställda metoder ta fram en plan på hur kompetensinvesteringar ska ske på arbetsplatserna.
 - Att ta ett helhetsgrepp kring genomförandeplanerna både gällande innehåll med avseende på behov och delaktighet, samt att de är aktuella.

Granskning av socialnämndens ledning och styrning av LSS-verksamheten

Vad visar uppföljningen?

- Sedan den ursprungliga granskningen har mål framarbetats som följs upp i kommunens nya verksamhetssystem, Stratsys. I verksamhetssystemet samlas alla mål, rutiner och processer för LSS-verksamheten. För 2022 har följande mål funnits för LSS-verksamheten:

Målområde	Enhetsmål
En öppen och modern kommun i framkant.	Öka självbestämmandet hos brukarna.
En kommun för alla.	Implementera en gemensam värdegrund utifrån Service-Engagemang-Bemötande med brukarfokus.
En kommun med bra arbetsvillkor och attraktiva arbetsplatser.	Arbetsplatsen ska präglas av god arbetsmiljö med hög trivsel.

- Målen förankras på medarbetarnivå på olika sätt. På månadsvisa arbetsplatsträffar följs målen upp. I samband med regelbundna planeringsdagar arbetar LSS-verksamheten med målen. Därtill diskuteras nu målen som en del av individuella medarbetarsamtal utifrån den enskilda medarbetarens kunskap om målen och vad hen kan göra för att påverka utfallet i arbetet mot de verksamhetsspecifika målen.
- En uppföljning av målen genomförs vidare varje kvartal på enhetsnivå där enhetschefer redogör för vad som fungerat bra och mindre bra. Enhetschefer diskuterar utifrån detta med sin medarbetare måluppfyllelse och hur verksamheten kan förbättras.
- LSS-verksamheten har arbetat med brukarinflytandet genom att öka brukarens inflytande över sin individuella genomförandeplan. Den individuella genomförandeplanen uppdateras var sjätte månad i samråd med brukaren. Uppföljning av detta arbete sker på enhetsnivå.
- Uppföljnings- och förbättringsarbetet för att tillse att brukare erhåller insatser som motsvarar deras behov har inte skett på andra nivåer än enhetsnivå. LSS-verksamheten uppges ha tappat chefer på samtliga nivåer under det senaste året, även LSS-handläggare har bytts ut. Det har inneburit flertalet överlämningar och nya chefer har haft en startsträcka, vilket uppges ha påverkat uppföljningen av individärenden på verksamhets- förvaltnings- och nämnds nivå.

Vår bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att socialnämnden till viss del har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som den tidigare granskningen lämnade.

- Vi bedömer att det har tagits fram mål för LSS-verksamheten och att målen följs upp på medarbetarnivå.
- Vi bedömer att det har framtagits ett ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete i syfte att samla aktuella processer och rutiner och strukturera arbetet med uppföljning.
- Vi bedömer att arbetet med uppföljning till viss del har utvecklats för att säkerställa att brukare erhåller insatser som motsvarar deras behov. Vi kan konstatera att brukarens inflytande har ökat genom det mer regelbundna arbetet med den individuella genomförandeplanen. Vi bedömer dock att arbetet med uppföljning på samtliga nivåer brister och således saknas en kontroll av att brukare erhåller insatser som motsvarar deras behov och följaktligen ett underlag för planering och utveckling av LSS-verksamheten i sin helhet.

Granskning av systematiskt kvalitetsarbete i vuxenutbildning

Bedömningar från granskningen 2021

- Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att barn- och utbildningsnämnden bedriver ett kvalitetsarbete, men att det finns brister i systematik, planering, utvärdering och uppföljning av vuxenutbildningen som behöver åtgärdas för att lagens krav på systematiskt kvalitetsarbete ska uppfyllas.
- Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden bedriver ett kvalitetsarbete, men konstaterar att det är under utveckling och vi bedömer också att det finns åtgärder att vidta för att lagens krav på systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå ska anses uppfyllt för den kommunala vuxenutbildningen.

Rekommendationer från granskningen 2021

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi barn- och utbildningsnämnden:

- Att stärka det systematiska kvalitetsarbetet inom vuxenutbildningen både vad gäller analys av verksamhet och måluppfyllelse, dokumentation och hur ärendet handläggs av nämnden. Uppföljningen bör redovisas och analyseras per anordnare. (4 kap. 3, 5-7 §§ SkoL)
- Att ta ett större ansvar för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete, till exempel genom att utvärdera "särskilt utvalda områden och vissa prioriterade utvecklingsinsatser". (SKOLFS 2012:98, sid. 29) Vi bedömer att det kan finnas skäl att särskilt följa upp eventuella brister i verksamheten på grund av pandemin och utifrån vad som framkommer besluta om åtgärder.
- Att analysera verksamhetens organisation i relation till befintlig budget och utifrån vad som framkommer fatta beslut som medför att verksamheten kan bedrivas inom ram.
- Att särskilt följa upp kommunala aktivitetsansvarets verksamhet så att det bedrivs i enlighet med lagens intention samt dess måluppfyllelse och vid behov fatta beslut om åtgärder.

Granskning av systematiskt kvalitetsarbete i vuxenutbildning

Barn- och utbildningsnämndens svar till revisionen (beslut daterat 2021-11-16)

- Barn- och utbildningsnämnden och dess ledningsansvariga för vuxenutbildningen har vidtagit åtgärder för att utveckla verksamheten med stöd av det systematiska kvalitetsarbetet genom att upprätta aktivitetsplaner och prioritera åtgärder inom områden som man anser bör utvecklas. Målen och aktiviteterna kan följas i Stratsys.
- Det finns styrdokument (årshjulet) och väl definierade rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas sedan tidigare och som nu även omfattar vuxenutbildningen och huvudmannansansvaret. Detta innebär att återrapportering till nämnden sker fyra gånger per år enligt årshjulet. Utöver årshjulet rapporteras budgetredovisningen tertialt.
- Redovisning och uppföljning till nämnden omfattas av relevanta nyckeltal/resultat som tagits fram tillsammans med nämnden. Syftet med redovisningen är att ge en samlad bild av verksamheten, beskriva resultat och måluppfyllelse i förhållande till de nationella och kommunala målen, analysera och bedöma måluppfyllelsen i verksamheterna, ange åtgärder för förbättring samt att ge nämnden ett bra beslutsunderlag inför kommande års mål- och budgetarbete.
- Ytterst syftar vuxenutbildningens plan för systematiskt kvalitetsarbete till att den pedagogiska verksamheten når de mål Utbildningsnämnden satt för verksamheten.
- Om restriktioner till följd av pandemin återinförs/införs kommer verksamheten att följa upp eventuella konsekvenser.
- Att analysera vuxenutbildningens organisation i relation till befintlig budget har Barn- och utbildningsförvaltningens nya förvaltningschef fått i uppdrag att utreda och arbeta vidare med inför nästa budgetår.

Barn- och utbildningsnämndens svar till revisionen forts. (beslut daterat 2021-11-16)

Det kommunala aktivitetsansvarets (KAA) verksamhet ligger nu under Vuxenutbildningens ansvar och en tydlig ansvarsfördelning och tydliga rutiner för varje del i processen är framtagna för:

- Informationshantering vid studieavbrott och information om elever som är i riskzonen för avbrott, i och utanför kommunen
- Hur ofta och på vilket sätt ungdomar som omfattas av aktivitetsansvaret ska kontaktas
- Uppföljning och utvärdering
- Identifiering av olika aktörer för samverkan
- Motivationshöjande samtal
- Dokumentation
- KAA dokumenterar de insatser som ges till ungdomar som omfattas av kommunernas aktivitetsansvar. Dokumentationen är ett stöd för den unge och kommunen att utifrån kartläggningen av ungdomens mål, behov och förväntningar komma överens om lämpliga individuella åtgärder. Dokumentationen kan också vara ett viktigt underlag för uppföljning och utvärdering av insatserna och på så sätt utveckla kvaliteten i kommunens verksamhet. Dokumentationen ger den unge delaktighet och kan innebära att ungdomen enklare förstår hur man exempelvis kan återgå till utbildning.
- Målen och uppföljningen finns i Stratsys för att verksamheten, förvaltningen och politiken enkelt ska kunna följa upp utvecklingen.

Granskning av systematiskt kvalitetsarbete inom vuxenutbildning

Vad visar uppföljningen?

- Under 2022 påbörjade kommunledningen ett arbete med en ny målstyrningsmodell. Modellen ska upp för beslut under mars 2023.
- Barn- och utbildningsnämnden och förvaltningen har parallellt arbetat med att ta fram en ny modell för det systematiska kvalitetsarbetet för vuxenutbildningen. Med utgångspunkt i Läroplanen för vuxenutbildning kap 2. ”övergripande riktlinjer och mål” kommer uppföljning ske utifrån fyra huvudområden. 1.) Kunskaper, 2.) Utbildningsval, arbete och samhällsliv, 3.) Bedömning och betyg samt 4.) Rektors ansvar. Dessa fyra huvudområden kommer även ligga till grund för löpande återrapportering till nämnden. Den nya modellen kommer att lyftas till Barn- och utbildningsnämndens sammanträde i april 2023.
- I den nya modellen för systematiskt kvalitetsarbete kommer uppföljningen analyseras och redovisas per anordnare. Detta ska enligt uppgift följaktligen innebära ökade möjligheter att identifiera och vidta åtgärder mot eventuella brister i respektive anordnares verksamhet.
- Barn- och utbildningsnämnden prognostiserade för delåret 2022 ett underskott på 1,5 miljoner för vuxenutbildningen. Följaktligen beslutades en genomlysning och åtgärdsplan. Åtgärderna blev en sammanslagning av kurser inom SFI och minskad personalstyrka. Det faktiska utfallet i årsbokslutet blev ett underskott på 661tkr.
- Barn- och utbildningsnämnden har vidare gjort en analys av vuxenutbildningen för att skapa förutsättningar för en verksamhet i balans. Inför 2023 års budgetprocess påtalade nämnden behovet av en utökad ram motsvarande 1,5 miljoner kronor för att kunna fortsätta bedriva verksamheten i nuvarande form. Utfallet blev en utökning av medlen på 300 tkr. Följaktligen kommer nämnden fortsatt arbeta på inslagen väg med besparingsåtgärder för en verksamhet i balans.
- Barn- och utbildningsnämnden har efterfrågat statistik om antalet barn som ingår i och hur många som med stöttning genom det kommunala aktivitetsansvaret kan konstateras åter vara i aktivitet. Den första återrapporteringen till nämnden genomfördes 2022-08-30, vilken avsåg första halvåret av 2022. Statistiken visar att Perstorp har haft 48 personer registrerade inom de kommunala aktivitetsansvaret under perioden. 12 personer har avregistrerats, varav merparten på grund av att man fyllt 20 år. Nämnden kommer två gånger per kalenderår få denna rapportering.

Vår bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att barn och utbildningsnämnden till viss del har vidtagit åtgärder utifrån de rekommendationer som den tidigare granskningen lämnade.

- Vi bedömer att barn- och utbildningsnämnden inte har stärkt det systematiska kvalitetsarbetet vad gäller analys av verksamhet och målpåfyllelse, dokumentation och hur ärenden handläggs av nämnden. Vi kan dock konstatera att en modell för det systematiska kvalitetsarbetet är under framtagande.
- Vi bedömer att nämnden inte tagit ett större ansvar för huvudmannens systematiska kvalitetsarbete. Vi ser dock positivt på att uppföljningen genom den nya modellen för systematiskt kvalitetsarbete avses redovisas och analyseras per anordnare.
- Vi bedömer att verksamhetens organisation har analyserats i relation till befintlig budget och att nämnden har fattat beslut i syfte att tillse att verksamheten kan bedrivas inom ram. Vi bedömer dock att besluten inte fullt ut medfört att verksamheten bedrivs inom ram.
- Vi bedömer att åtgärder har vidtagits för att särskilt följa upp det kommunala aktivitetsansvaret.

[kpmg.se](https://www.kpmg.se)

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2023 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.

The KPMG name and logo are trademarks used under license by the independent member firms of the KPMG global organization.

Document Classification: KPMG Public